

Tefsir Araştırmaları Dergisi

The Journal of Tafsir Studies

مجلة الدراسات التفسيرية

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tader>

E-ISSN: 2587-0882

Cilt/Volume: 5, Sayı/Issue: 1, Yıl/Year: 2021 (Nisan/April)

Prof. Dr. Yusuf Işıcık'ın Ardından Anılara Yolculuk (Kayseri, 12.12.2020)

Journey to Memories after Prof. Dr. Yusuf Işıcık

Celal KIRCA

Prof. Dr., Kayseri Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr., Kayseri Erciyes University, Faculty of Theology, Department of Tafsir

Konya, Turkey

ckirca28@hotmail.com

0000-0002-4668-2743

Makale Bilgisi – Article Information

Makale Türü/Article Type: Arařtırma Makalesi/ Research Article

Geliř Tarihi/Date Received: 13/02/2021

Kabul Tarihi/Date Accepted: 18/02/2021

Yayın Tarihi/Date Published: 30/04/2021

Atıf / Citation: Kırca, Celal. “Prof. Dr. Yusuf Işıcık'ın Ardından Anılara Yolculuk (Kayseri,12.12.2020)”. *Tefsir Araştırmaları Dergisi* 5/1 (Nisan/April 2021), 483-491.

Copyright © Published by The Journal of Tafsir Studies

Sakarya/Turkey

Bütün hakları saklıdır/All rights reserved.

Öz

Bu vefeyât yazısı son dönemde yaşadığımız salgında vefat eden Prof. Dr. Yusuf Işıcıkla tanışmamızı ve onunla ilgili duygularımı anlatmaktadır. 1970 yılında Oku Mecmuası'nda yer alan bir yazı dikkatimi çekmişti. Ben o yazıyı beğenmiştim. Yazarı Yusuf Işıcık'tı. Düşünceleri kadar, hatta ondan daha fazla onun yazısının dilini ve üslubunu beğenmiştim. Işıcık'ın 1977 yılında Konya Yüksek İslam Enstitüsü'ne tefsir asistanı olduğunu öğrendiğimde çok sevdim. Asistanlığı ve öğretim üyeliği dönemlerinde çeşitli vesilelerle Kayseri'ye geldi. Burada görüşüp konuştuğumuzu ve hasret giderdiğimizi hatırlıyorum. Bir bilim insanı olarak onun kendine ait görüşleri ve benim de kendime ait görüşlerim vardı. Farklıklarımız dost olmamıza ve dost kalmamıza engel olmamıştı.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Yusuf Işıcık, Covid 19, Salgın, Vefat.

Mevsimplere göre farklılık gösterse de emeklilik sonrasında sabahları erken kalkmayı alışkanlık haline getirmiş, özellikle de sonbahar ve kış aylarında sabah namazına kadar, okuyarak ve yazarak vakit geçirmeye başlamıştım. 24 Kasım 2020 günü de erkenden kalkmış, bilgisayarımın başına geçip önce gazetelerdeki günlük köşe yazılarını okumaya, sonra da yarım kalan bir yazımı tamamlamaya hazırlanmıştım ki *“Telefonuma bir bakayım, gelen bir mesaj var mı? Ondan sonra okumaya ve yazmaya başlarım”* dedim. Telefonuma baktığımda ise gözüme ilk ilişen değerli meslektaşım Prof. Dr. Sait Şimşek'in Türkiye Tefsir akademisyenleri whatsapp platformunda yer alan *“Yusuf Işıcık Hocamız vefat etmiş, mekânı Cennet olsun, başımız sağ olsun”* mesajı oldu. Bu mesajı okuyunca, bir anda irkildim, ne yapacağımı ne diyeceğimi bilemedim, şaşırılmıştım. Sadece *“Allah rahmet etsin, mekânı cennet olsun. İnnâ lillâh ve innâ ileybi râciûn”* diyebildim. Bir anda Yusuf Bey ile olan ilişkim, gözümün önünden bir film şeridi gibi gelip geçti.

27 Eylül 2020'de Pof. Dr. Hasan Onat'ı kaybetmenin hüznünü yaşamıştım, şimdi de Yusuf Işıcık'ı kaybetmenin hüznünü yaşıyordum. Yusuf Bey'in Covid-19'a yakalandığını ve hastaneye yattığını duymamıştım. İlk tanıştığımız günden vefatından birkaç ay öncesine kadar çok sık olmasa da birbirimizi arayıp sorardık. Fakat son aylarda ilişkilerimizde bir gevşeme olduğunun farkına bile varamamıştım. Zira oğlum MS hastasıydı ve yazın yeni bir atak geçirmişti, onunla meşguldüm. Bu nedenle diğer gönül dostlarım gibi Yusuf Bey'i de arama fırsatı bulamamıştım. Vefatından sonra öğrendim ki o da ciddî sağlık sorunları yaşamış. Haliyle onun da kimseyi arayacak fırsatı olmamış.

Yıllardan beri genellikle uyguladığım bir ilkem vardı: Beni aramayan dostlarıma, *“Neden aramıyorsun?”* demez, ben onları arardım. Aradığımda da bazen *“Bir dost sesi duymamı istedim ve seni aradım”*; bazen de *“Bir dost sesi duymak istedim, seni aradım”* derdim. Artık Yusuf Işıcık'a bir daha böyle bir söz söyleme imkânı asla bulamayacaktım. O zaman *“Bundan sonra dostlarımı, arkadaşlarımı daha sık arayacağım, Yusuf'u aramada ihmalkâr davrandım, bu da bana hüçün veriyor, bir daha aynı hüçnü yaşamak istemiyorum.”* dedim. Zira sevdiğim gönül dostlarım tek tek sonbahar yaprakları gibi dökülüyordu. Bir daha onlarla görüşme ve sohbet etme imkânım olmayacaktı. Bu nedenledir ki *“Hayatta iken sevdiklerine değer ver, değer verdiğini hissettir. Ölümlerinden sonra değer vermenin, ya da ah vah demenin*

bir anlamı olmuyor. Senin sıran ne zaman gelecek? Bilmiyorsun, O halde dostlarını ihmal etme.” diyerek kendime de bir ayar vermek istedim.

İlk andaki şaşkınlığımı atlattıktan sonara, telefondaki mesajlara tekrar baktım, sonra “Ben de bir mesaj yazayım.” dedim ve o halet-i ruhiye içinde bir mesaj yazdım. Ne yazmışım diye mesajımı okuduğumda “*Allah rahmet eylesin, makamı Cennet olsun, başımız sağ olsun.*” cümlesini yazdığımı gördüm. Kendi kendime “Hayret, niye ‘mekâmı’ diye yazmadım da ‘makamı’ diye yazdım, bir anlamı olmalı?” diye dündüm. Sonra da “İyi ki öyle yazmışım, Allah Teâlâ umarım duamı kabul eder de yaptığı hizmetler karşılığında onu cennetindeki o makama eriştirir” dedim. Daha önce gönül dostum Prof. Dr. Hasan Onat için bir yazı yazmıştım, şimdi de bir diğer gönül dostum Prof. Dr. Yusuf Işıcık için bir yazı yazmalıyım diye düşündüm. Düşündüğüm o yazıyı yazmak için klavyenin başına geçtiğimde ise ne yazacağımı bilmiyordum. Ne yazacağımı düşünürken onun zihnimde canlanan hatıraları maziye bir yolculuk yapmama vesile oldu.

İstanbul İmam-Hatip Okulu’nda okurken çeşitli vesilelerle elime geçen her dergiye ve kataba ya bir göz atar ya da okurdum. Bunu alışkanlık haline getirmiştim. O yıllarda çıkan her derginin belli bir çizgisi ve buna bağlı olarak da belli bir okuyucu kitlesi vardı. Bu dergilerin okuyucuları üzerindeki etkileri ise tartışılmazdı. Bunlardan bir kısmı haftalık, bir kısmı aylıktı. Bazıları da üç ayda bir çıkardı. Hatırladığıma göre ilk defa satın alıp okuduğum dergi, Necip Fazıl Kısakürek’in çıkarttığı “*Büyük Doğu*” dergisi olmuştu. Haftada bir yayımlanıyordu. 1964 yılı Eylül ayında yayımlanan X. dönem sayısını, bir abimin elinde görmüş ve merak edip bakmıştım. İlk fırsatta gidip o dergiyi satın aldım. Bu benim için bir başlangıç oldu. 1971 yılında XV. öneme kadar aralıklarla çıkan her sayısını alıp okumaya gayret etmişim. Zaman zaman “Hayat Mecmuası”nı da alır okurdum. Bu mecmuanın da bende önemli bir anısı vardı. Çok sonraları bunlara “*Bilim ve Teknik Dergisi*” de dâhil olacaktı. Özellikle Ordu Merkez Orta Okulu öğretmenliğim sırasında da bu dergiyi hiç aksatmadan okuyacaktım.

1967 yılında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü’ne kaydolmuş, 1968 yılında da *Tohum Mecmuası*’nda çalışmaya başlamıştım. Dolayısıyla Tohum, okuduğum dergiler arasında ayrıcalıklı bir yere sahip olmuştu. Bu mecmua, *İstanbul İmam-Hatip Okulu Mezunları Cemiyeti* tarafından çıkartılıyordu. Cemiyetin merkezi Beyazıt’ta Beyaz Saray denilen bir iş yerinin zemin katındaydı. Bu mekânda Tohum’un dışında bazı dergileri de tanıma ve okuma imkânı bulmuşum. Bunlardan biri de *İslam’ın İlk Emri Oku Mecmuası*’ydı. Kapağında yer alan tanımlamayla “*dini, içtimaî, edebî*” aylık bir mecmua idi. Bu mecmua, “*Türkiye İmam Hatip Okulları Mezunları Cemiyeti*” adına çıkartılıyordu.

Sahibi Mustafa Pektut, Mesul Müdürü de Halit Güler'di. Konya'da Mart-1961 yılında yayın hayatına başladığını öğrenmiştim.

Diğer bir mecmua da ilk olarak Ağustos 1967'de yayımlanan *İslam Medeniyeti Mecmuası*'ydı. Bu mecmua *Türkiye İslam Enstitüleri Talebe Federasyonu* adına çıkartılıyordu. Dergi günlük siyasetten uzak durmayı, ilmî bir zemin üzerinde ilerlemeyi amaç edinmişti. Mahir İz, Sezai Karakoç, Ali Ulvi Kurucu, Salih Tuğ, Selçuk Eraydın, Esad Coşan, Ziya Kavakçı, Sabahattin Zaim gibi şahıslar, bu derginin yazarları arasında yer alıyordu. Oku Mecmuası ile İslam Medeniyeti Mecmuası çıktıkça Tohum'a geliyormuş; Tohum da yayınlandıkça o dergilerin merkezlerine gönderiliyormuş. Bu bilgiyi elde ettiğimde sevinmiştim. Zira bu durum, benim o dergilerdeki yazıları sürekli okuma imkânı bulacağım anlamına geliyordu.

İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nde okurken dönem arkadaşım Durali Yılmaz'dan "*Diriliş*" dergisinin ciltli olanlarını bana getirmesini rica etmiştim; o da getirmişti. Durali Yılmaz, daha talebe iken hem Necip Fazıl Kısakürek hem de Sezai Karakoç'la tanışıyordu ve onlarla yakın ilişki içindeydi. Yine o yıllarda bazı arkadaşlarımız, enstitünün kantininde dergi veya kitap satışları yapardı. Biz de ayağımıza kadar gelen bu fırsatı kaçırmaz, değerlendirir, paramızın yettiği kadar dergi veya kitap satın alırdık. Hatırladığım kadarıyla Yaşar Nuri Öztürk de kitap satanlardan biriydi. Durali Yılmaz'ın bana ciltlenmiş haliyle getirdiği "*Diriliş*" dergisini, okumaya başladığımda, dergideki bazı yazıları anlamakta zorlandığımı hissetmiştim. Zira bu tür yazıların dili ve üslubu bana ağır gelmişti. Ağır gelse de bu yazıları okumaya ve anlamaya çalışırdım.

1970 yılında Oku Mecmuası'nda yer alan bir yazı dikkatimi çekmiş ve o yazıyı beğenmiştim. Yazarı Yusuf Işıcık'tı. Düşünceleri kadar, hatta ondan daha fazla yazısının dilini ve üslubunu beğenmiştim. Zira o dönemde benim de Tohum Dergisi'nde bazı imam-hatip lisesi müdürleriyle yaptığım mülakatlarım yayımlanıyordu. Ben de bu mülakatlardaki üslubuma dikkat ediyor ve azamî özen gösteriyordum. Yine de kendi üslubumun, Yusuf Bey'in üslubu kadar akıcı ve tasvir edici olmadığını görmüştüm. Bu nedenle ona hem gıpta etmiş hem de hayranlık duymaya başlamıştım. Yaptığı tasvirler, çok hoşuma gitmişti. Bu nedenle Oku Mecmuası'nın daha sonraki sayılarında da Yusuf Işıcık'a ait yazıları okumaya devam etmiş ve her yazısını zevkle okumuştum. 1971 yılı Eylül ayında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oluncaya kadar onun yazılarını Tohum'dan takip ettim. Ordu Merkez Orta Okulu ve Ordu İmam-Hatip Lisesi'nde görev yaptığım sürece de yazılarını mümkün mertebe okumaya çalıştım. Zira Oku Mecmuası, Ordu İl Müftüsü İsmet Selim'e geliyordu ve ben de ondan bu dergiyi alarak okuyordum. Bazen dergi elden ele

dolaştığı için kayboluyordu. Bu gibi durumlarda derginin o sayısını okuyamıyordum. Onun yazılarını beğendiğimi söyleyip de örnek vermemek olmazdı. İşte onun yazılarından birkaç örnek:¹

“Bugün İslâm daveti maalesef nazârî olmaktan öte geçememektedir. Zira bu cibanşümul davetin hayataki rolü nedir, hayatla bu davetin kucaklaşması ortaya neyi çıkartacaktır? İslam'ın insan hayatına girişinden sonra doğacak sosyal muhitler ve muhitlere hâkim olacak yeni hayatın belirgin yönleri neler olacaktır? Bütün bunlar bugün kitleler nazârında meçbul ve silik kalmış şeylerdir. İslam davetinin yegâne hedefi, bu dinin insan hayatını nokta nokta sarıp ona hâkim olması olunca, her şeyden önce İslam-hayat bağdaşmasının canlı örneklerinin ortada görünür olması gerekir ki, bu davet kuvvetini ve tesirini göstere; her şeyden önce ispat-ı vucûd etsin! Davetler ve mefkûreler, sırf doktrin olarak kaldıkça beşer hayatına giremezler ve felsefî olmaktan öteye gidemezler. Mefkûre, ütöpik olmaktan çıkıp reel hale gelmek için canlı örnekler ister. Bu örnek, o mefkûrenin kuvvetini, getireceği mutluluğu insan hayatından yansıtmalıdır.

İslâm daveti bugün camide, salonda, gazete ve dergilerde hep mücerret haldedir. Çok kere bu mücerret davet, olduğu aslı kavramlarıyla da sunulmamaktadır. O, kâb bir beyecanlı vâizin nefsanî çağrılarında boğulmakta, kâb ateşli hatiplerin ağızlarından ateş parçaları gibi etrafa saçılmaktadır. Gazete ve dergilerde de, zaman olmakta bu davet, yalın ve yalnız sesini duyurmaya çalışmaktadır. Onun bu yalnızlığı, çağrısını izleyenlerin tasavvurlarında hayalî ve silik tablolar çizmekte, aydın bir kavram ve bu kavramın işler, parlak bir manzarası bir türlü teşekkül etmemektedir.”²

“Zaman denilen sır bohçası, her gün bir başka çehreyle karşımıza çıkıp, türlü türlü hadiselerle kapımızı çalyorsa, biz onun bu değişikliğine uyacak mıyız? Bizce değişmeyen tek külliyat, İslam esasları değil midir? Zaman değişir, hadiseler bin bir türlü şekil kazanır: Yeni yeni olaylar zühur eder, modern insan nice acâib karakterlere bürünür. Bunlar olur. Fakat biz Allah'ın (C.C.) semadan arzı uzattığı kopmaz ipini kaçırp, zamanın fitneleriyle birbirimize mi düşeceğiz?”

Geçmişte benzeri yaşanmış böylesi çapraşık anlarda ümmet, küçük ihtilaflar yüzünden birbirine düşerse, bundan kim kazançlı çıkacaktır. Biz, yüklendiğimiz bütün enerjimizi, dostlarla savaşta tüketir, yaranı tenkitte harcarsak, ilerleyen zamana, yürüyen hadiselerle nasıl baskın çıkacağız, saflarımızı nasıl düşeceğiz?”

“Bırakın yazanın kendine has fikirleri olsun! Bundan ne çıkar! Herkesin senin gibi düşünmesi şart mı? Eğer herkesin aynı usul ve metodu benimsemesi gerekiyorsa, sen mi berikine, beriki mi sana uyacaktır? Burayı nasıl ayırt edeceğiz? Mümkün mü bu? Bırak sen bunu da inkılap öncesi yapılacak işlerin ağırlık noktasına yön!

¹ Bu örnek yazılar, Prof. Dr. Nurettin Gemici tarafından temin edilmiştir. Kendisine çok teşekkür ediyorum.

² Yusuf Işıcık, İslam'ın Değerleri ve Beklenen Kahraman, (Başyazı) İslam'ın İlk Emri Oku, sayı 139, s.1.

Bu ümmet irili ufaklıdır; hepsi aynı toptan kesilmemiştir. Fakat hakikat sarayının inşasında, hepsi müşterek harçla birbirine girmiş, bünyan-ı mersûs halinde bu yapıya temel olmuşlardır. Medeniyet mücadelemizde fikirler aynı ölçüde, aynı şeyi söyler mahiyette olmamalıdır. İhtilaf şarttır; çünkü her muhtelif, devamız hesabına ayrı bir kazanç kaynağıdır. Peygamber (s.a.v.) diliyle bu ihtilaf rahmettir.

Bugün Müslüman cepbedeki ihtilafların rahmet olmaktan çıkıp zulmet ve felaket haline gelişinin sebebi, normal ihtilafın getireceği rahmeti hazmedemeyişimizdir. Bunun temelinde haset ve enaniyet yatmaktadır. “Neden, bir başkası, kitlenin dikkatini kendi üzerine çeksin; hizmetime ortak olsun?” diye düşünenler, davanın strateji ve metodundaki durgunluğu giderip onun üslubuna değişiklik ve akıcılık getirenleri çekememeleridir.

İhtilafla tefrika ayrı ayrı şeylerdir. Bugün bizi hiçe çıkararak tefrikadır. Tefrika, ihtilafın hazmedilemeyişinden doğar ve temelinde iyi niyet ve ihlastan bir eser bulunmaz. Bugün bizdeki çok yönlü tefrikayı besleyen iller de ihanet ve iblâssızlık olup olmadığı bir tarafa. Mesele bizim amansız bir ayrılığa düşmüş olmamızdır. Bunu bizim gafletimiz körüklemekte olabilir. Ama gerçek şu ki biz tefrika fitnesinin ağırlındayız.”³

“Müslümanların bugün büyük işler yapacak kudretleri yoktur. Çünkü onlar kuvvetlerini küçük işlerle harcamaktadırlar. Hem de öyle küçük işlerde ki, gittikçe büyüyen ve üzerine düşüldükçe Müslüman kitleyi târümâr eden uğursuz işlerde!

Evet, Müslümanların, birbirleriyle uğraşmak ve didişmekten hiç takatları kalmamıştır. İlâhî iradenin büyük işlere namzet olarak dünyaya gönderdiği Müslümanların bugünkü en büyük işleri, birbirlerine lânet okumaktan başka bir şey olmamaktadır. Bu öyle bir hastalık haline gelmiştir ki, ümmetin sırf halk tabakalarını değil, aydınlarını ve kendilerinden büyük hizmetler beklenen önderlerini, fikir ve iman liderlerini de kavramış, alt etmiştir. Esasen bu korkunç hastalığa ilk tutunanlar, bu ümmetin önündekiler olmuştur. Ve bu ictimâî marazı, Müslüman halklara aşıl原因 da yine onlardır.”⁴

“Biz, doğuşumuzu kendi neslimizden bekliyoruz. Beklediğimiz güneş, kendi kuşağımızın yine kendi uf-kumuzdan sökecek nurudur. Yerli cevherin birike birike nihayet aydın günün sababında fecrimizin tulû etmesi, kendi neslini bütün ışıklarıyla sarıp kucaqlaması ve onu yeniden hayata ve gün yüzüne kavuşturmasını bekliyoruz. Beklediğimiz yeniden doğuşun (Rönesans=ba’sübâdelmev) güneşini tutuşturacak kahramanlar, bu ümmetin en mahrem varlık definelerinden zühur edecek, arz-ı endam edecektir! Yani bu milleti, içine düşürüldüğü tuzaklardan yine kendi evladı kurtaracak, ona İslam hidayetini yine kendi sinesinden çıkacak öz varlığı iade edecektir.”⁵

³ Yusuf Işıcık, Tefrika Üzerine, Oku, 147, s.1.

⁴ Yusuf Işıcık, Metotlar Dondurulmamalı, Oku, 141, s.1

⁵ Yusuf Işıcık, Bu Milleti Kim Kurtarır? Oku, 134, s.1

Yusuf Işıcık'ın bu yazıları nedense bana Mehmet Kaplan'ın düşünce dünyasını ve Peyami Safa'nın üslubunu hatırlatırdı. Onun yazılarını ilk okuduğum yıllarda Mehmet Kaplan'ı ve Peyami Safa'yı da okuyordum. Mehmet Kaplan'ın düşünce dünyasını yansıtan “*Büyük Türkiye Rüyası*” ve “*Nesillerin Rubu*” kitapları beni bir hayli etkilemişti. Peyami Safa'nın köşe yazılarını ihtiva eden *Seçmeler*'indeki üslubu da hoşuma gitmişti. Yusuf Işıcık'ın yazıları da bana onları çağırıyordu. Gerçekten öyle miydi, değil miydi bilmiyordum ama Yusuf Işıcık'ın düşünce dünyamda bıraktığı iz buydu.

Bu iz o kadar güçlü olmuş olacak ki, onu ben hep Oku Mecmuası yazarı olarak hatırladım. Onun tercüme ve telif eserlerinin çoğunu okumuş olsam da bu iz ve bu algı hiçbir zaman hafızamdan silinmedi. Bu nedenle Yusuf Işıcık denilince aklıma hemen Oku Mecmuası, Oku Mecmuası denilince de Yusuf Işıcık gelirdi. Elbette ki Oku Mecmuası demek, Yusuf Işıcık demek değildi. Ama ben onu zihin dünyamda Oku Mecmuasıyla adeta özdeşleştirmiştim. Belki de bu nedenle onun ilmî kişiliği ile fazla ilgim olmadı. Belki de onun akademik çalışma alanıyla benim çalışma alanlarımın farklı oluşu buna sebep olmuştu. Belki de her ikisiydi. Bilemiyorum. Bunu araştırıp düşünme ihtiyacı bile hissetmemiştim. Onun beni ilgilendiren yönü, ilmî kişiliğinden ziyade edebî kişiliği idi. Zira ilahiyat camiasında bu özellik pek az kişiye nasip olmuştu. Yusuf da bunlardan biriydi. İlmî kimliğinin yanında roman veya hikâyeciliğe de yönelseydi, eminim çok güzel eserler verebilirdi. İmam-Hatip neslinin nitelikli romanları ve hikâyeleri yoktu, hâlâ da yok. Yazılmış olan bir iki roman da yüzeyseldi, sosyolojik ve psikolojik derinlikten yoksundu. Yusuf Bey bunu başarabilecek bir yeteneğe sahipti ama o buna tevessül etmeyerek “*Mefkûre, ütöpik olmaktan çıkıp reel hale gelmek için canlı örnekler ister. Bu örnek, o mefkûrenin kuvvetini, getireceği mutluluğu insan hayatından yansıtmalıdır.*” sözüne sadık kaldı ve böyle bir hayatı yeğledi.

Konya Yüksek İslam Enstitüsü mezunu Reşit Özbalkıçlı Ordu İmam-Hatip Lisesine öğretmen olarak atanmıştı. Çoğunlukla Arapça derslerine giriyordu. Ona arkadaşlarının “Sibeveyh” lakabını taktıkları öğrenmiştik. Kısa sürede birbirimize alışmış ve birlikte Arapça bir kitap tercüme etmeye başlamıştık bile. Konuşmalarımız arasında Yusuf Işıcık'ın onun sınıf arkadaşı olduğunu öğrenmiştim. Bu nedenle zaman zaman Yusuf'un kulaklarını çınlatırdık. Ordu-Gölköy İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğü'ne tayin edildiğimde ise; Gölköy Lisesi Din Dersi hocası Abdullah Özbek'ten Yusuf Işıcık'ın arkadaşı olduğu bilgisini almıştım. Abdullah Özbek de Yusuf Işıcık hakkında güzel ve olumlu şeyler söylüyordu. Bu vesileyle Yusuf Işıcık'ı vicahen tanımadan önce, gıyaben tanımıştım.

Yusuf Işıcık'ın 1977 yılında Konya Yüksek İslam Enstitüsü'ne tefsir asistanı olduğunu öğrendiğimde çok sevinmiştim. Gıyabında sevdiğim bir yazarın tefsir asistanı olması beni mutlu etmişti. Zira o yıl ben de Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'ne tefsir asistanı olmuşum. Yusuf Işıcık, benim nazarımda artık sadece sevdiğim bir yazar değil, aynı zamanda bir meslektaşımı. İkiimiz de aynı yolun yolcularıydık. Onunla ilk defa nerede ve ne zaman karşılaştığımızı hatırlamıyorum ama karşılaşma anını çok iyi hatırlıyorum. Bir toplantıya katılmışım. O toplantıya Yusuf Bey de katılmış. Oturum arasında hem beni hem de onu tanıyan biri bizi tanıştırmıştı. Yazılarını zevkle okuduğum bir yazarı ve meslektaşımı görmekten mutlu olmuşum. Ona duygularımı anlattım. Oku Mecmuasındaki yazılarını takip eden bir okuyucusu olduğumu, özellikle de üslubunu sevdiğimi söyledim. *“Şimdi o sevdiğim yazarla tanışmak beni mutlu etti.”* demişim. O da mahcup bir eda ile teşekkür etmişti. Tanışıklığımız böyle başladı, sonra da dostluğa doğru yelken açtı.

Asistanlığı ve Öğretim Üyeliği dönemlerinde çeşitli vesilelerle Kayseri'ye geldiğini, burada görüşüp konuştuğumuzu ve hasret giderdiğimizi hatırlıyorum. Benim de çeşitli vesilelerle Konya'ya gittiğim olmuştu. Her gidişimde onu mutlaka ziyaret ederdim. Ziyaret etmeden de Konya'dan ayrılmazdım. Abdullah Özbek'le birlikte kalıyordu. Her iki dostumu, bir arada görmek ve ziyaret etmek bana ayrıca huzur veriyordu. Tatlı sohbetlerinden büyük keyif alıyordum.

Görüşmelerimiz bununla sınırlı kalmadı, telefon konuşmalarıyla devam etti. Bu konuşmalarımız bilimsel konulardan ziyade edebiyat, sağlık ve sosyal konularda oluyordu. Bu da bize zaman zaman geçmişi yâd etmenin zevkini tattırıyordu. Bir konuşmamız esnasında benim Tohum dergisinde yayımlanan mülakatlarımı okuduğunu ve beğendiğini söylemişti. Benim Tohum'daki yazılarım sınırlı sayıda idi ama onun yazıları çoktu.⁶ Bu nedenle gazetecilikte köşe yazılarını uzun süre yazan yazarlara verilen “Şeyhu'l muharririn” mahlasını, ben Yusuf Işıcık için kullanmaya, zamanla muharririn kelimesini hafifleterek sadece “Şeyhim” demeye başlamışım. O bu ifademden hoşlanmadığını hissettirse de ben yine de tecahül-ü ariflik yaparak böyle hitap etmeye devam ederdim. Zamanla bu sözüme alıştı ve o da bana “Şeyhim” demeye başladı. Böylelikle bu söz zamanla birbirimize yaptığımız bir iltifata dönüşmüş oldu. Onun sakal bırakıp saçını uzattığını görünce de *“Bana şeyhim diyordun, sen sakal bıraktın ve saçını uzattın, şimdi yazarlık şeybliğinden tasavvuf şeybliğine terfî ettin.”* demişim. Esprî yaptığımızı anlamış ve tebessüm etmişti.

Telefon görüşmelerimizden birinde, ona “Bir zamanlar Oku'da düşünce yazıları yazmıştın, sonra bıraktın. Şimdi niye bir roman veya hikâye yazmıyorsun? Ben de bir zamanlar senin kadar

⁶ Yusuf Işıcık'ın bu mecmuada 80 yazısı yayımlanmış. Bkz. Budak H. (2020). İslamcı dergicilik: Vahdetin içinde bir ses “İslam'ın ilk emri oku” dergisi. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi, 11(1), 117-135.

olmasa da Tohum'da bir şeyler yazmıştım. Ama emeklilik sonrasında edebiyata yöneldim ve “*Bir Nesle Mensubiyetin Hikayesi*”ni yazdım, sen de bir neslin romanını yaz demiştin. Sükût etmişti. Sükût her ne kadar ikrardan sayılsa da ben bu sükûtu olumsuz olarak algılamıştım. Ama imam-hatip nesline ait bir romanı onun yazmasını çok isterdim.

Geleneğe bağlıydı. Bu nedenle de kendisi gibi geleneğe bağlı tefsir akademisyenlerini daha çok sevdiğini hissettirirdi. Bunu davranışlarından ve konuşmalarından anlardım. Bunda çalışma alanlarımızın ve ilmî kişiliklerimizin farklı oluşunun bir etkisi var mıydı bilemiyorum. O bir ilim insanı olarak aksiyoner olmayı tercih ediyordu. Ben ise tefsirin temel sorunlarının tespit edilip çözüm aranması taraftarıydım. Bunun için de düşünce üretmenin gerekliliğine inanıyordum. O bu konuda ne düşünüyordu bilemiyorum. Zira bu konular gündemimizde olmazdı. Biliyordum ki onun bir bilim insanı olarak kendine ait görüşleri, benim de bir bilim insanı olarak kendime ait görüşlerim vardı. Görüş farklılıklarımız, dost olmamıza ve dost kalmamıza asla engel olmamıştı. Mekânı Cennet olsun.